
Tóth Krisztina

FALKAVEZÉR

Másodjára, mondtam az asszonynak, már olyan kutyát veszünk, amelyik nem ugrál át a kerítésen. Elsőre rosszul választottunk. Van ilyen. Nem tudtuk, hogy a menhelyi kutyák mind idegbetegek, mindnek van valami lelki baja. Az egyik behúzott farokkal menekül, a másik meg a gazdájára támad. Vagy elszökösik, mint a miénk csinálta. Pedig még ez tűnt a legnormálisabbnak, és elég nagy testű is volt. Mindenképp olyat akartunk, mert ahol nagy testű kutya van, oda nem jönnek be, az eleve egy olyan visszatartó erő, vizuálisan is. Érted. Szóval ez a keverék elég normálisnak látszott, csak később, itthon derült ki, hogy gond van vele. Mindjárt első héten háromszor meglépett, kocsival keringtünk a sáros mellékutcákban, hogy megtaláljuk. Szerintem rajtunk röhögött az egész környék, még jó, hogy hangosbeszélőt nem dugtunk ki az ablakon. Amikor meglépett, nagyon megvertem, de nem használt az se. Csak a fiam tudott vele szót érteni, rá hallgatott valamennyire. Odaült mellé a gyerek a kőszegélyre, és dűnnyögött bele a fülébe. Kajla füle volt egyébként, láttam már a menhelyen is, de persze megdumáltak, hogy csak azért lóg így neki, mert még félig kölyök. Lófaszt, kajla volt az, csak akkor még nem értettem hozzá. Látszott, ahogy a gyerek dumált neki, hogy a kutya érti, mert nem volt buta állat egyébként. De amikor harmadszor is megszökött, elegendő lett. A feleségem kitalálta, hogy csináltassunk magasabb kerítést, azon nem bír majd átugrani. Semmi baja a kerítésnek, feleltem, nem fogom szétbarmolni csak azért, mert hülye a kutya. Éjszaka betettem a csomagtartóba, elvittem jó messzire az erdő mellé, és kiraktam. Onnan tuti, hogy nem jön vissza, legalább húsz kilométert kéne futnia. Na, mondtam neki, itt ugráljál, bazdmeg, nem fogsz te nekem az agyamra menni. Jó dolgod lett volna, de nem becsülted meg magad, hát így jártál.

A gyerek reggel nagyon kereste, telekiabálta pizsamában a kertet. Mondtuk neki, hogy megint megszökött a Buksi, nem megyünk utána. Majd visszajön, ha akar valamit. Azóta ide-oda buszozik a környéken. Erősködik, hogy egyszer látta is a gyógyszerháznál, de mire sikerült jeleznie és leszállni, már nem volt sehhol. Nem akartam mondani neki, hogy ébredjen már fel, biztos nem az volt: hadd higgye csak, hogy a miénket látta. Nem is tudom egyébként, mért hívtuk Buksinak. Ez a név jutott eszembe. Gyerekkoromban az utcánkban volt egy Buksi, egy olyan kis fekete korcs. De az nem szökösött, csak ugatott.

Eltelt pár hét, és akkor azt gondoltam, nem kockáztatok többet, veszek valami tenyésztőtől egy rendes kutyát. Nem baj, ha drága, csak normális legyen. Harci kutyát nem akartunk, az olyan prosztó dolog. A szomszéd tavaly vett egyet, visszavágatta a fülét is, hogy még ijesztőbb legyen. Hát, mit mondjak. Pár éve még nagy divat volt staffit meg pitbullt tartani, mostanra lefutott ez is, csak a cigány stricik nyomulnak ilyen széles pofájú dögökkel. Nekem amúgy fazonra se nagyon jönnek be, rövid a lábuk.

Másodszorra már nagyon körbejártuk a témát, kérdezősködtünk, és úgy döntöttünk, legyen német juhász. A németek azért tudnak valamit, nem véletlen, hogy a táborokat is ilyen kutyákkal őriztették. Jó, ennek is van fajtára jellemző hibája, állítólag egy idő után tönkremennek a csípőízületei, de hát ez van. Kocsit se örökre vesz az ember, tíz évnél tovább az se tart, de egy BMW azért nem Suzuki. És tíz év az sok idő, a fiatalabb kutyákkal meg, azt mondják, nem szokott gond lenni. Az biztos, hogy ha bejön ide

valaki, azt szétkapja. Nem kölyköt hoztunk, hogy ne ásson meg rágjon összevissza, hanem egy kifejlett kant, hatvanötös marmagassággal.

Tavaly itt is próbálkoztak a betörők, pedig be volt riasztva. A kertbe bejutottak azért, elvitték pár szerszámot, meg a gyerek empénégy lejátsszóját, amit kint felejtett a medencénél. Hányszor téptem a szám, hogy ne tegye le, vizes lesz. Mindene megvan, az a baj. Elvitték a Fiskars ágvédőmat is. Mi addig bent aludtunk, gondolhatod. A szomszéd is akkor vette magának azt a kurva kutyát, mert hiába, hogy nála is van riasztó, azért csak körbenéztek ott is. Megfűjták a lakókocsi alkatrészeit. Szerintem azt se tudták, mi az, csak vitték, amit találtak.

A szomszéd három évvel ezelőtt hozatott magának egy lakóautót, azóta azt egészíti ki mindenféle alkatrésszel. Amint kisüt a nap, kint buherál az udvaron, szerintem hamarosan ki is költözik a házból, és a lakókocsiba hordatja majd ki az asszonnyal a kaját. Nem rossz egyébként belülről, egyszer áthívott, megmutatta. Mármint a lakókocsi, ne vigyorogjál. Emlékszem, gyerekkoromban láttam először ilyet, amikor a város határában cirkuszosok táboroztak. Nagyon tetszett nekem, ahogy viszik a lakásukat, mint a csiga, be is kukucskáltam néhány ablakon. Azok rozsdás, zsúfolt, mindenféle ronggyal teletömött kis odúk voltak, de a szomszédé egész lakályos. Van benne rendes kis konyhapult, még fotelt is tett be, lehet tévézni. Kulturáltan van előadva az egész. Két ágy, plusz felül még két lehajtható, mint a couchettes vonatokon. Olyannal utaztunk a velencei karneválra. Négy ember simán elfér benne. Kissrác koromban volt ilyen játék utánfutós lakókocsim, akkor is mindig elképzeltem, hogy majd gurulok vele ide-oda a világban, aztán megállok a tengerparton, meg minden.

A feleségemnek is tetszett, mondta is, hogy vegyünk mi is egyet, de most, hogy a szomszédnak már van, nem lehet. Az olyan lenne, mintha meg akarnánk mutatni, hogy nekünk is telik rá. Sokkal jobban illene hozzánk az egész cucc, a szomszéd nem is szereti a természetet. Tavaly kiszáradt az összes tujája, mert nem locsolt. Elég nagy tahó, hiába van pénze. Abból is látszik, hogy mekkora bunkó, hogy milyen kutyát választott. Vendéglátós, állítólag több étterme is van. Eredetileg pincér volt, lúdtalpas pincér. Nem azt mondom, hogy én olyan nagyra vagyok a szakmámmal, de ahhoz azért kell valami szakértelem meg ész is. A pincérnek mihez kell ész? Maximum ahhoz, hogy ne másík asztalhoz vigye ki a kaját, meg hogy vastagon számoljon. Mert az a két étterem nem a boravalóból jött össze, azt nekem senki se mondja, hogy abból.

Az Andi, ő a feleségem, azt hajtogatja, hogy ne legyen már előítéletes, nem lehet akkora bunkó ez a Zoli, egyetemre járhatja a gyerekeit. Be ne szarjak. Ma már mindenki járathatja egyetemre a gyerekeit, még akkor is, ha komplett fogyi a kicsi: az a lényeg, hova fizeti be apuci. Van egy haver, na, annak a lánya sík hülye, jó, nem fogyi, de mondjuk, határeset, és kommunikáció szakra jár. Kommunikálni tanul, érted. Így megy ez. Ha van lóvéd, mindjárt okosabb a gyereked is.

Az ténykérdés, hogy a lakóautó jól néz ki. Ha elköltözzünk innen valami jobb helyre, majd én is veszek egyet. Meg elősátrat is, ahová ki lehet rakni széket, asztalt, mintha teraszon üldögélnél. Nem kell sok, öt-tíz év, szerzünk valami jobb irányítószámot. Lehet, hogy hamarabb is.

A német juhász különben jól bevált, nem járta össze a kertet, és nem is ugatott folyton, mert attól azért kicsit féltünk, hogy éjjelente majd felébreszt minket. Nem ébresztett, csak akkor ugatott, amikor elment valaki a kerítés előtt, de akkor aztán, mint a veszett. Tette a dolgát, nem volt gond. A fiam megtanította mindenfélére, hülyeségekre is, hogy hozza vissza a labdát, meg emelje fel a lábát, így. Leült mellé, ölelgette, beszélt hozzá. Mondtam is a feleségemnek, hogy kicsit furcsa nekem ez a gyerek, nehogy buzi legyen.

Focizni se szeret, csak biciklizni, és ahogy jár, az se frankó. Befele tartja a lábfejét. Hogy lehet úgy járni? Néha mintha nem is az én fiam lenne, komolyan. Na jó, nem úgy értem, mert tudom, hogy az enyém, és így arca hasonlít is, de van benne valami férfiatlan. Még csak most kezd kamaszodni, most kell szorosan fogni, nehogy kijöjjön rajta a buziág.

Esténként mindig elment a kutyával, futtatta. Újabban már reggel is, inkább felkelt hatkor, pedig régen hétkor alig tudtuk felébreszteni. Azt vette a fejébe, hogy megkeresi azt a másikat is. Még hirdetést is feladott a neten, feltöltötte a Buksi képét a telefonjáról. Na, még az kellett volna nekem, hogy visszahozzák ide. Mondjuk, a német juhász rögtön szétkapta volna, az biztos, mert már úgy tekintett az egész kertre, mint a saját területére, rám meg, mint a falkavezérré. Ellettünk volna vele sokáig, egész addig, amíg nem üt ki rajta az a csípőízületi baj, amiről beszéltem. Ment volna minden rendben, ha nincs a köcsög szomszédom.

Tegnap reggel állt ki éppen a kertjéből, Lanciája van, nem egy nagy durranás, kinyitotta a távirányítóval a kaput. A fiam jött haza a biciklivel, pórázon futtatta maga mellett a Rexet. Megálltak a kapu előtt, a gyerek a kulcsát kereste, a szomszéd rohadt kutyája pedig egyszer csak ott termett előttük. Eleinte nem volt semmi, csak nézték egymást, ahogy a kerítésen át szokták, felhúzott ínnyel. Aztán a szomszédé, a Géro vicsorogni kezdett, és lassan, így oldalazva közelebb jött. A fiam közben kinyitotta a kaput, rángatta be a miénket, és ordítottam én is, hogy befelé. A szomszéd is szólhatott volna az övének, de csak állt ott, mint fasz a meleg vízben. Hívd már be a kutyádat, mondtam neki, mert kiszalad az útra. Erre füttyentett neki, de a Géro le se szarta, igaz, a Rex se fogadott szót, lecövekelt a kapu előtt. A fiam betolta a garázsba a bringát, és már az iskolatáskával jött kifelé, amikor azok ketten még mindig ott morogtak egymásra. Vidd már be, mondtam a köcsög pincérnek, mert a Rex széjjelkapja. Na, erre direkt nem hívta be. A fiam már le volt sápadva, rángatta a pórázt, de a kutya hátra se fordult. Égett a pofám, mert azt hazudtam korábban, hogy járattuk iskolába.

Amikor már azt hittük, ennyi volt, a staffordshire egyszer csak előreugrott, és nyakon kapta a miénket. Nagy szőröcsomót tépett ki, de a Rex nem mozdult, lesunt fejjel hörögött rá, aztán valahogy megkerülte, és belekapott a seggébe. Teljesen összegabalyodtak, a gyerek először a pórázzal, aztán egy ággal ütötte őket, hogy hagyják abba. Kiabáltam én is, hogy helyedre, helyedre, de addigra már mind a két kutya megvadult, hengergöztek ide-oda a földön. Nem baj, futott át rajtam, most majd megtanulja a szomszéd, hogy merre hány méter. El fogsz kézni, cincéröcsi, mosolyogtam magamban. Odaszóltam a fiamnak, hogy jó lenne, ha elindulna, mert a busz csak negyedóránként jár. Ránéztem, hát láttam, hogy bög. Lehet, hogy tényleg buzi ez a gyerek.

A kutyák életre-halálra küzdöttek, de tényleg, mint a filmekben, biztos láttál már ilyen jelenetet. Mint a *Legenda vagyokban* a mutánsok. Így nézhet ki egy kutyaviadal is. Láttam, hogy a Rex oldalából nagy darabokat kap ki az a geci, de azért ő se hagyta magát. Belemart rendesen a Géro lábába, fájhatott neki. Legalább tíz perce dulakodtak, amikor észrevettem, hogy a Rex feje tiszta vér. Letépte a fülét az a rohadt dög. A szomszéd felajánlotta a fiamnak, hogy elviszi, de mondtam, hogy nem kell, a kutyáját vigye inkább orvoshoz, és ráüvöltöttem a srácrá, hogy most már tényleg húzzon a picsába, mert igazolatlant fog kapni.

A Rex a földön feküdt, hanyatt, mint valami rossz kurva, és odatartotta a nyakát a Geronak. Azt hittem, elhányom magam, komolyan. A gyerek még mindig ott állt, kezében az ággal, mögöttünk meg, hallottam, éppen elment a busz. Nem vagyok egy idegbajos, ismersz annyira, de ettől azért elborult az agyam. Nagyot rúgtam a kutyába,

hogy húzzon innen, nekem ilyen kutya nem kell. A gyerek leguggolt mellé, na, erre kapott ő is, a kis buzeráns. Még mindig a Rexet rugdostam, amikor a szomszéd karon fogta a fiamat, húzta, beültette az autóba, és elvitte. Nem tudom, az ő kutyája hova lett, lehet, betették azt is a kocsiba, nem figyeltem. Rohadt, geci, áruló dög, rohadt, geci, áruló dög – rugdostam le a járdáról a kutyát, miközben folyt a szájából a habos nyál. Fél órát locsoltam slauggal a betont, de még mindig tiszta dzsuva, meg lehet nézni.

Több kutya itt nem lesz, az fix. Egy se. Szarakodjon velük más.

És még nem volt vége! Délután telefonáltak az iskolából, hogy a gyerek nem ment be. Hát, haza se jött, mondtam nekik, úgylát nem sokat tudok mondani. Aztán vacsorára se, reggelire se méltóztatott. De ha előkerül, lesz hozzá egy-két szavam, az biztos.

Csordás Gábor

PIERRE DE BRACH HAT ÚJ KÖLTEMÉNYE

Az alább olvasható, kissé korszerűtlen versek szerzője Pierre de Brach bordeaux-i illetőségű költő. Monográfusa, a szintén bordeaux-i Reinhold Dezeimeris szerint* Pierre 1548-ban, a sóadó miatt kitört nagy lázadás évében született, bár lehet, hogy ez a mi időszámításunk szerint 1549-et jelent.** Halálának időpontja, ugyancsak Dezeimeris szerint, ismeretlen. Mi persze már tudjuk, hogy azért, mert e versek datálásának tanúsága szerint még ma is él – vagy legalábbis 2014 januárjában élt még, és korához képest meglepő módon – 466 éves volt ekkor – szerelmes verseket írt egy nála sokkal fiatalabb hölgyhöz, akinek kilétét sajnos nem sikerült megállapítanom. A hölgy angolosan hangzó nevének (vagy álnevének?) meglehet, köze van ahhoz, hogy Bordeaux egészen 1453-ig az angol koronához tartozott. Ennek emléke olyan eleve-

nen élt a városban, hogy elégedetlen lakosai még az említett lázadás alkalmával is Angliát éltették, „Que vive l’Angleterre!” – és hasonló értelmű gaszkon nyelvű – kiáltások kíséretében gyűjtogattak és fosztogattak.

A versek krakkói, illetve marosvásárhelyi datálása talán azzal hozható összefüggésbe, hogy kor- és honfitársát, Valois Henriket (1551–1589) 1573-ban Henryk Walezyn néven Lengyelország és Litvánia királyává választották, majd amikor bátyja, a beteges és szerencsétlen IX. Károly halála után III. Henrik néven Franciaország királya lett, a krakkói trónon Báthory István (1533–1586) követte, aki egyben Erdély fejedelme is volt. (Bordeaux nem volt messze Marosvásárhelytől.)

Mínthogy a latin *farsura* (töltelék) szóból származó *fatras* amúgy is lefordíthatatlan, a verscímetek eredetiben adom meg.

* Reinhold Dezeimeris: *ESSAI SUR LA VIE ET LES OUVRAGES DE PIERRE DE BRACH*. Párizs, Auguste Aubry, 1858. 17. Amint Justus Lipsius utolsó hozzá intézett levele bizonyítja, „1604-ben még élt; de halála pontos időpontját nem ismerjük”.

** Akkoriban ugyanis még húsvétkor kezdődött az év.